

Renesance přehlídek plemenných býků

Kamil Malát

Výstavy hospodářských zvířat, soutěžní přehlídky potomstva inseminačních býků či veřejné předvádění plemenných býků – to vše jsou akce, které mají za cíl prezentovat výsledky šlechtění a plemenářské práce a v chovech hospodářských zvířat mají své nezastupitelné místo. U belgického modrobílého skotu, kde zevnějšek hraje snad ještě výraznější roli než u jakékoliv jiného plemene, je tradice v pořádání podobných akcí zakořeněna ještě hlouběji. Tím spíše, že o belgických chovatelích je poměrně dobře známo, že příliš nehledí na plemenné hodnoty či jiné genetické ukazatele, ale spíše důvěřují tomu, co vidí na vlastní oči. Na první pohled by se mohlo zdát, že tento jednoduchý způsob výběru nejlepších jedinců je zastaralý či dávno překonaný a že v době genomické selekce nemá šanci obstát. To, jak se Belgičané novým trendům přizpůsobí, ukáže teprve čas, ale dnes už je jasné, že minimálně do dnešní doby tento systém selekce funguje a Belgičanům se plně osvědčil. Belgické modrobílé plemeno skotu však není jediným příkladem úspěšné práce belgických chovatelů – pietrain-

ské prase či belgický chladnokrevník jsou možná světově ještě věhlasnější než belgické modrobílé plemeno. Pojdme se ale vrátit ke skotu a k přehlídkám býků, kterým je tento krátký příspěvek věnován.

Historie přehlídek býků

V minulosti, kdy v Belgii existovaly dvě hlavní plemenářské organizace s vlastními inseminačními stanicemi – Haliba a Linalux – byly přehlídky býků skutečným svátkem, na který se vždy sjelo obrovské množství chovatelů z celé země, ale i sousedního Nizozemí a severovýchodní části Francie. Po fúzi těchto dvou organizací v roce 2003 a vzniku společnosti Belgian blue group (BBG) věhlas těchto akcí na určitou dobu opadl, nicméně posledních několik let se zašlá sláva těchto prezentací vrací v plné síle. Dnes na belgickém trhu působí čtyři hlavní inseminační společnosti (BBG, GAB, BBCI a Fabroca), přičemž první tři z nich podobné přehlídky pravidelně pořádají, byť každá firma částečně odlišným způsobem.

Kromě společenského rozměru takových akcí, kdy se potkají chovatelé ze všech koutů Belgie a blízkého okolí, je hlavním z důvodů, proč se přehlídky býků

mezi belgickými chovateli těší tak velkému zájmu, fakt, že belgičtí chovatelé využívají ve svých chovech velmi hojně inseminaci. Velká většina chovatelů, ať komerčních, tak i těch plemenářských (byť v Belgii mezi těmito typy chovů až tak velký rozdíl zase není), reprodukci zajišťuje převážně inseminací. V průměru celé Belgie a Nizozemí pak více než 60 % všech březostí připadá na umělou inseminaci, což je u masného plemene z celosvětového měřítky číslo nevídané. Je proto tedy vcelku pochopitelné, že chovatelé mají zájem vidět býky také „na živo“ a ne pouze na fotografiích v katalogu (kdo jim také dnes v době digitálních počítačových úprav může věřit, že?) či v lepším případě pak na krátkém videu na internetu.

Právě z těchto důvodů se společnost BBC, když před nedávnem stavěla své dvě nové inseminační stanice v Ciney a Wavre, rozhodla při projektování obou stanic vybudovat spojovací chodbu, kde si chovatelé mohou přes sklo býky v určenou dobu prohlédnout. Jednou ročně pak zde pro chovatele organizují také přehlídku vybraných býků, která však přes sklo není zrovna komfortním zážitkem (byť účel samozřejmě splní).

Představení firmy Genetique Avenir Belgimex

Tu pravou přehlídku býků v záři reflektorů a za zvuku hudby a fundovaného komentáře pak ve dvouletých intervalech pořádá druhá nejvýznamnější inseminační společnost – Genetique Avenir Belgimex (GAB). Ta působí na trhu od roku 2004 a vznikla jako reakce na nesouhlas s tehdejší monopolizací v oblasti nabídky inseminačních dávek po spojení výše zmíněných firem. Filozofie společnosti GAB, která funguje jako družstvo, je na první pohled velice jednoduchá – preferují kvalitu nad kvantitou. V jejich katalogu proto nenajdete takové množství býků jako právě u BBC, ale pečlivý výběr býků, kteří budou do inseminace zařazeni, zaručuje chovatelům, že při výběru býka z nabídky GAB neu-

dělají chybu, ať sáhnou prakticky po jakémkoliv z nich. Na konkrétní plemence musí samozřejmě vždy vybírat typově vhodného býka.

Na letošní přehlídce, která se konala v sobotu 9. listopadu ve Wuustwezelu, bylo ve zcela zaplněné hale prezentováno celkem 14 býků této společnosti. Realita během přehlídky jednoznačně odpovídala filozofii firmy – všichni předvedení býci bez výjimky vynikali vynikající zmasilostí. Je pravdou, že zmasilost je plemenným znakem tohoto plemene, vězte však, že zkušené oko chovatele a odborníka rozeznává v kvalitě osvalení tak drobné nuance, které nezasvěcenému připadají zcela bezvýznamné. Právě tyto drobné rozdíly však hrají velice podstatnou roli při zpeněžování zvířat na jatkách, neboť zde je samozřej-

mostí výkup zvířat v mase a placení podle jejich skutečné kvality. Většina porážených belgických zvířat je zařazována do třídy zmasilosti S (výjimečně E), kde je v současné době u býků cena v průměru 5 EUR/kg (ve třídě E 4,30 EUR/kg) a u krav 4,40 EUR/kg (ve třídě E pak 3,90 EUR/kg). A k tomu je nutno dodat, že poslední týdny se cena částečně propadla... Není potom divu, že je plemeno belgické modrobílých v Belgii a Nizozemí tak populární. Vraťme se však k vlastní přehlídce býků.

Přehlídka býků firmy Genetique Avenir Belgimex

Ze čtrnácti předvedených býků bylo 8 ve věku 11 až 26 měsíců a ti byli chovatelské veřejnosti předvedeni vůbec poprvé jako potenciální kandidáti pro zařazení do

□ Téměř šestiletý býk Impérial de l'Ecluse je i se svými 1378 kg hmotnosti stále ve velice dobré kondici

□ Picadilly de St Fontaine je v současné době prodejní jedničkou firmy Genetique Avenir Belgimex

□ Halifax van de Bremberg po otci Lasso van't Kookshof (ZBM-195) je jedním z nejnadějnějších mladých býků společnosti Genetique Avenir Belgimex

□ Davina du Haut d'Arquennes: matka býka Imperial de l'Ecluse a dalších významných býků (např. Etna de l'Ecluse) a současně bába býka Picadilly de St Fontaine

inseminace. Největší pozornost byla věnována třináctiměsíčnímu býčkoví Halifax van de Bremberg, který přítomné chovatele zaujal zejména excelentním osvalením (vyjádřené známkou 93 bodů) při velmi korektním utváření končetin a bezchybné celkové harmonii. Halifax je synem býka Lasso van't Kookshof (ZBM-195), který byl v minulosti využíván i našimi chovateli. Nebývá často zvykem, aby se belgičtí chovatelé v inseminaci vraceli ke starším býkům (Lasso se narodil v roce 1998), nicméně pokud se objeví býček, který odpovídá současným požadavkům na kvalitní inseminační býky, neváhají takového býka do inseminace nakoupit, byť se jedná o starší genetiku. V našich omezených podmínkách se Lasso jako otec neměl větší šanci prosadit, zatímco v Belgii i sousedním Nizozemí je tento býk stále velmi populární. Mnoho plemeníků na inseminačních stanicích, stejně jako vítězů nejrůznějších výstav, má Lassa v původu ať už přímo v pozici otce nebo dále v jejich rodokmenu. Zda se Halifax prosadí v ostré konkurenci inseminačních býků, ukáže teprve čas, předpoklady k tomu rozhodně má.

Mezi dalšími mladými zajímavými býky, kteří byli během sobotního večera předvedeni,

byli např. Hazard, Warrior či Praga Khan. Otcové všech těchto býčků jsou nejpoužívanější inseminační plemeníci současnosti: Panache de Centfontaine (BBCI), Sheriff de Centfontaine (BBCI) a Adajio de Bray (BBG). U těchto inseminačních kandidátů platí totéž co o Halifaxovi – svojí kvalitu teprve budou muset potvrdit. To však rozhodně není případ Adajia (ZBM-273), který své kvality více než dostatečně prokázal a bez jakýchkoliv pochybností se právem řadí k opravdové špičce plemene. To dokázal i v České republice, kde byl rovněž s úspěchem použit. Jedním z příkladů může být jeho syn Varga z Ústrašic (ZBM-305), který se stal šampionem plemene belgické modrobílé na národní výstavě v Brně.

Finále patřilo opět Imperialovi

Hlavními hvězdami večera pak byli starší býci Imperial de l'Ecluse a jeho syn Picadilly de St Fontaine. Oba tito býci jsou skutečně skvostnými představiteli plemene a ideálně kombinují všechny vlastnosti, které od moderního typu plemene belgické modrobílé požadujeme: délku těla, výšku, excelentní osvalení, pevné končetiny, jemnou kostru a celkovou harmonii tělesné stavby. Co je však samozřejmě daleko důleži-

tější než jejich vlastní zevnějšek je to, že své kvality přenáší na potomstvo. I přesto, že Imperial už není nejmladším býkem, je stále ve velice dobré kondici a vzbuzoval zájem chovatelů stejně jako na přehlídkách v předcházejících letech.

Závěrečné předvedení Imperiala a Picadillyho spolu s mladšími býky demonstrovalo, kam se výběr býků společnosti Genetique Avenir Belgimex ubírá. Vzárušující podíl této společnosti na trhu s inseminačními dávkami potvrzuje, že filozofie této firmy funguje a že odpovědný přístup jejich pracovníků při výběru býků do inseminace se vyplácí. Závěrečné vyfotografování celého týmu společnosti Genetique Avenir Belgimex spolu s Picadillym bylo důstojnou tečkou za tímto večerním setkáním chovatelů ze všech koutů Belgie a sousedního Nizozemí.

Návštěvu podobné akce všem chovatelům a nadšencům vřele doporučuji, neboť se jedná o skutečný chovatelský zážitek, který rozhodně stojí za to. Je až obdivuhodné, kolik lidí si udělá v sobotu pozdě večer čas, a se zájem jde zhlédnout přehlídku býků. Dobu začátku ale organizátoři jistě nevolí náhodou – vždyť farmář má volno opravdu pouze večer!

□ Tým firmy Genetique Avenir Belgimex spolu s býkem Picadilly de St Fontaine po skončení přehlídky býků